

Revisionsplan

REVISIONSPLAN 2013

FASTSTÄLLD DEN 19 FEBRUARI 2013 AV REVISORSGRUPP I

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Fördjupade granskningar som sker under året publiceras löpande.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 D, 1 tr

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

I Stadsrevisionen i Stockholms stad

I.1 Revisionens uppdrag

På fullmäktiges uppdrag granskar revisorerna all verksamhet som bedrivs av stadens nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionssed.

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom kommunstyrelsen och nämnder sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisorernas granskning av intern kontroll inriktas på om nämndens/styrelsens egen interna kontroll (styrning, uppföljning och kontroll) av verksamheten är tillräcklig. Vidare ingår som en väsentlig del att bedöma hur kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten samt utövar sin uppsikt över nämnder och de kommunala företagen.

När det gäller bolagen utser fullmäktige en lekmannarevisor och en suppleant för granskning av varje enskilt bolag. I varje bolag utses även en auktoriserad revisor som medrevisor. Lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn har olika uppdrag. Lekmannarevisorns uppdrag är främst att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den auktoriserade revisorns uppdrag är främst att granska räkenskaperna och årsredovisningen.

I stadens organisation ingår kommunstyrelsen inklusive finansverksamheten, 30 nämnder samt Stockholms Stadshus AB med 16 dotterbolag och ett antal dotterdotterbolag. Dessutom finns tre stiftelser där staden är stiftelsebildare (Stiftelsen Äldrecentrum, Stiftelsen Barnens Dag och Stiftelsen Hotellhem i Stockholm).

Revisorerna bedriver en oberoende och objektiv granskning av stadens verksamhet. Opartiskhet och saklighet genomsyrar revisorernas agerande, bedömningar och uttalanden. Varje revisor är oberoende i förhållande såväl till granskade nämnder och styrelser som till uppdragsgivaren kommunfullmäktige.

Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation – med fullmäktige, de granskade, medborgare och media.

I.2 Revisionens organisation

De förtroendevalda revisorerna i Stockholms stad är indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Samtliga 20 förtroendevalda revisorerna ingår i revisorsgrupp 1 och dessutom i någon av grupp 2 eller grupp 3.

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskning.

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldre- och överförmyndarnämnden.

Vid sidan av de tre revisorsgrupperna finns också ett *revisorskollegium* vars uppgift är att ansvara för den förvaltning som har samband med revisionsverksamheten.

Staden har ett eget revisionskontor med sakkunniga som biträder de förtroendevalda revisorerna. Externa revisorer och specialister anlitas i vissa fall.

Stadsrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

1.3 Stadsrevisionens granskning

Revisorernas uppdrag enligt lag och reglemente är omfattande och måste avgränsas med hänsyn till de resurser som revisionen förfogar över. Den årliga granskningen måste dock vara tillräcklig för att revisorerna ska kunna uttala sig om hur de revisionsansvariga (nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda) uppfyller sina åtaganden.

I revisionsplanen redovisas granskningens innehåll och omfattning. Granskningsarbetet avseende år 2013 genomförs under tiden 1 april år 2013 t.o.m. 31 mars år 2014. Revisionsplanen bygger på en riskbedömning.

Granskningen delas upp i grundläggande nämnd- och bolagsgranskning, fördjupad granskning samt större revisionsprojekt.

1.4 Granskningsrapporter och revisionsberättelse

Revisionens granskningar i form av större projekt redovisas i *revisionsrapporter*. Dessa publiceras löpande under året. I *årsrapporter* för nämnder och *granskningspromemorior* för bolagsstyrelser sammanfattas det gångna årets granskningar. En för staden samlad bild av årets granskningar redovisas i *årsredogörelsen*.

Den årliga granskningen redovisas till fullmäktige i de förtroendevalda revisorernas *revisionsberättelse* för respektive nämnd. Revisionsberättelserna innehåller ett uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning. Lekmannarevisorernas *granskningsrapport* för respektive bolag överlämnas till bolagsstyrelsen/bolagsstämman och fullmäktige.

2 Inriktning enligt strategi

I februari 2011 fastställde revisorsgrupp 1 en revisionsstrategi för 2011-2014. I strategin anges att granskningen främst ska inriktas på följande områden:

- Nämndernas styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet som utförs av externa utförare
- Förtroendeskadligt beteende
- Nämndrevision – ledning, styrning och uppföljning, administrativ kontroll och rättvisande redovisning

3 Årlig granskning

3.1 Grundläggande nämndgranskning

Den grundläggande nämndgranskningen genomförs varje år vid alla nämnder. Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd granska och bedöma om:

- nämnden har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten.
- nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhetssyn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och en god ekonomisk hushållning, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.
- nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed och att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

3.2 Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen kompletteras med fördjupad granskning som syftar till att fördjupat granska och bedöma om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den fördjupade granskningen kan också avse fördjupningar som intern kontroll inom områden som personal, ekonomi och redovisning. Den fördjupade granskningen avrapporteras i årsrapporten.

Behovet av fördjupad granskning grundas på en riskbedömning för respektive nämnd. Planeringen per nämnd dokumenteras i ett granskningsplanerings-PM.

3.3 Uppföljning

I den årliga granskningen ingår att följa upp tidigare års iakttagelser och rekommendationer. Detta gäller både det som framkommit inom ramen för den grundläggande granskningen per nämnd/styrelse och de granskningar som genomförs i form av projekt. Under 2013 planeras bl.a. uppföljning av tidigare granskningar avseende det kommunala informationsansvaret för 16-19-åringar samt samverkan mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting när det gäller äldre med sammansatta vårdbehov.

3.4 Avrapportering

Den årliga granskningen behandlas vid minst tre tillfällen av revisorsgrupperna:

- Granskning av intern kontroll och löpande redovisning (september - februari)
- Granskning av delårsrapporten (oktober/november)
- Årsrapport (mars)

4 Större projekt

Planeringsprocessen har inletts med en diskussion om olika risker och riskområden som har sammanfattats i en översiktlig riskbedömning. Utifrån riskbedömningen har ett antal projekt planerats med inriktning på de områden som anges nedan. Planeringen omfattar också några förstudier.

4.1 Genomförande 2013

4.1.1 Förstudier

I staden budget 2013 anges ett antal viktiga områden. Inom några av dessa områden genomför revisionen en förstudie med syfte att kartlägga hur styrelser och nämnder arbetar med att nå verksamhetens mål. Förstudien ska ge underlag för en bedömning om det bör genomföras en granskning på området och med vilken inriktning.

Hur arbetar staden med att uppnå målet ”Det ska byggas många bostäder i Stockholm”?

Den växande staden kräver fler bostäder. Målet för bostadsbyggandet har ökat och är nu 5 000 bostäder per år samt 4 000 markanvisningar per år. Risk finns att målet inte uppnås då den ekonomiska utvecklingen, m.m. har stor påverkan på bostadsbyggandet.

Hur arbetar staden med att uppnå målet ”Framkomligheten i regionen ska öka”?

Stockholms starka befolkningsutveckling fortsätter. En utmaning är att öka tillgängligheten i transportsystemen. Risk finns att spår, vägar och cykelbanor inte hinner byggas ut för att möta dessa behov, vilket bland annat påverkar målen om framkomlighet.

Lokalförsörjning, bl.a. vad gäller förskolor, skolor och äldreomsorg

Stockholms starka befolkningsutveckling medför även att efterfrågan på lokaler i stadens verksamheter (främst skola och förskola) fortsätter att vara stor. Efterfrågan på lokaler förväntas kulminera vid olika tidpunkter för olika åldersgrupper. Risk finns att detta inte kan hanteras genom ett flexibelt lokalutnyttjande och samverkan mellan olika verksamheter i staden.

Personalförsörjning, bl.a. inom områdena förskola, skola och äldreomsorg

Rekryteringsbehovet till stadens egna verksamheter är komplext och beror på en rad olika faktorer som upphandling i konkurrens, demografisk utveckling, medarbetarnas ålderstruktur, frånvaro, pensionsavgångar och rörlighet. I planeringsförutsättningarna för budget 2013 med inriktning på 2014 och 2015, anges att personalbehovet förväntas öka inom framför allt förskolan och skolan. Risk finns att staden inte klarar att rekrytera i denna omfattning och med rätt kompetens.

Evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten

Kommunfullmäktige har slagit fast att socialtjänstens arbete ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och insatser ska vara evidensbaserade och visa på goda resultat. Kunskap om sociala insatsers resultat och vad som ger god kvalitet och avsedd effekt är på många sätt en förutsättning för en väl fungerande socialtjänst. Om socialtjänsten inte bedrivs utifrån kunskap om effekten av olika insatser, arbetsätt och metoder finns en risk att de insatser som erbjuds individen inte får avsedd effekt.

4.1.2 Projekt

Intern kontroll i investeringsprojekt

Stora investeringsprojekt genomförs inom områden som berör infrastruktur och stadsplanering. I projekten måste det finnas en styrning och kontroll med en tydlig ansvarsfördelning för att säkerställa att staden får den kvalité och funktion som staden beställt och betalar för. Brister i styrning och kontroll kan, utöver kvalitetsbrister och merkostnader, öppna upp för oegentligheter där också stadens förtroende och anseende kan skadas.

Hur arbetar staden med socialt utsatta områden exempelvis vad gäller, integration, bostäder, arbetsmarknad och service?

I budgeten för 2013 anges att staden genom samordnade insatser inom områdena boende, stadsmiljö, trygghet, skola, jobb och företagande ska utveckla stadsdelarna Järva, Hässelby-Vällingby och Söderort. Dessa delar av staden ska utvecklas mot ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Satsningar har genomförts under ett antal år, bl.a. inom ramen för projekten Järvalyftet och Söderortsvisionen. Dessa satsningar har inte skett inom ramen för den ordinarie driftbudgeten utan finansieringen har skett med medel från eget kapital.

Uppföljning externa utförare inom socialtjänsten

Stadsdelsnämnderna ansvarar för insatser till barn och ungdomar som riskerar fara illa eller som genom kriminalitet och/eller missbruk riskerar att skada sin egen hälsa och utveckling. Nämnderna svarar också för vuxna med behov av stöd och hjälp för att komma ifrån missbruk eller är i behov av andra insatser, exempelvis på grund av psykisk ohälsa. För att komplettera stadens egen verksamhet vad gäller stöd till barn, unga och vuxna köper staden platser på behandlingshem (HVB-hem) som drivs av externa utförare. Barn och unga placeras också i familjehem. Vid bristande uppföljning finns risk att individen inte får de insatser som den är i behov av.

Äldreomsorg - Verksamhets- och avtalsuppföljning av egna utförare.

En väl utvecklad verksamhets- och avtalsuppföljning är viktig för att säkra kvaliteten i de olika verksamheterna. Fokus behöver läggas på att vidareutveckla metoder och rutiner för detta. Risken är att insats till den enskilde och kvalitet i verksamheten inte uppfyller kraven.

Avvikelsehantering inom socialtjänsten, Lex Sarah, m.m.

Från 1 juli 2011 gäller nya bestämmelser om Lex Sarah i socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Lex Sarah har utvidgas till att gälla inom hela socialtjänsten. Socialnämnden beslöt i juni 2012 att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta förslaget till riktlinjer för Lex Sarah. Vidare att socialförvaltningen och äldreförvaltningen får i uppdrag att gemensamt utar-

beta rutiner för uppföljning av rapporter och anmälningar enligt Lex Sarah inom stadens socialtjänst och verksamhet enligt LSS. Risken finns att anmälningsplikten enligt Lex Sarah inte fungerar inom stadens socialtjänstverksamheter och eller inom verksamheter som bedrivs i extern regi.

Ensamkommande flyktingbarn, organisation, samverkan, stöd och ekonomisk ersättning

Det finns ett antal lagar och förordningar som reglerar mottagandet av ensamkommande flyktingbarn. Uppgifterna som är kopplade till mottagandet av barnen är fördelade på i första hand kommunen, migrationsverket och landstinget. Det betyder att flera verksamheter och myndigheter är involverade i mottagandet och risk finns bl.a. för brister i samverkan.

Systematiskt miljöarbete i enlighet med miljöprogram 2012 - 2015.

I budgeten 2013 anges att klimat- och miljöfrågorna utgör en viktig del i förverkligandet av Vision 2030. Det nya miljöprogrammet utgör ryggraden i stadens klimat- och miljöarbete. Under 2012 har stadsrevisionen genomfört en förstudie som visar bl.a. att lanseringen av det nya miljöprogrammet upplevs som otydlig. Vidare framkommer att vägledningen i miljöprogrammet inte upplevs tillräckligt tydlig avseende hur nämnder och styrelser ska bidra till måluppfyllelse i sin verksamhet. Otydligheten medför en risk att målen i miljöprogrammet inte uppnås.

Paraplysystemets säkerhet och ändamålsenlighet

Paraplysystemet är ett gemensamt IT-system för hantering av ärenden inom individ- och familjeomsorg samt inom äldre- och handikappomsorg. Stadsrevision har i samband med olika typer av granskningar inom dessa verksamhetsområden kunnat konstatera brister som gör att det finns risker vad gäller säkerhet samt att det inte sker en ändamålsenlig registrering och dokumentation i verksamhetssystemet.

4.1.3 Uppföljning

Kommunala informationsansvaret gällande ungdomar 16 – 19 år samt avhopp från gymnasiet och yrkesvägledning

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden arbeta med informationsansvaret gällande ungdomar som är 16-19 år. I informationsansvaret ligger att hemkommunen löpande ska hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta i syfte att vid behov kunna erbjuda individuella åtgärder. Tidigare granskning (rapport nr 11, 2009) visade bl.a. på brister vad gäller ansvaret för den uppsökande verksamheten.

Äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnitten mellan landsting och kommun

Inom området äldreomsorg ställs krav på samordning med bland annat landstinget. Risk finns för brister i samordningen, vilket kan påverka insatserna till de äldre. Stadsrevisionen har genomfört flera granskningar som avser samverkan mellan Stockholm stad och Stockholms läns landsting på detta område. Granskningarna (bl.a. rapport nr 2, 2011) har visat på allvarliga brister vad gäller samverkan, vilket gör det angeläget att följa upp vilka åtgärder som vidtagits för en förbättrad samverkan.

4.2 Genomförande 2014 eller senare

- Stora IT-investeringar, nytt ekonomisystem, effektiva inköp och PA-system
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Avvägningar mellan exploatering och miljöfrågor
- Vattenförsörjning – risk finns vad gäller incidenter så som exempelvis förorenat vatten
- Informationssäkerhet – Gemensam IT-service
- Samverkan skola - förskola
- IT som pedagogiskt hjälpmedel i skolan
- Lärarnas arbetstid - uppföljning
- Programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning
- Boende för hemlösa - olika former av insatser för hemlösa, exempelvis "Bostad först" och "Tak över huvudet-garantin"
- Vårdighetsgarantin inom äldreomsorgen
- Förändrad befolkningsstruktur och dess påverkan på behovet av äldreomsorgsinsatser, flexibilitet

4.3 Projektplanering

Till varje beslutat projekt tas en projektplan fram som bland annat anger granskningens syfte. Syftet preciseras med ett antal revisionsfrågor som ska besvaras i granskningen. Planeringen sker i samråd med av revisorsgruppen utsedda bevakningsrevisorer. Revisorsgrupp 1 fattar beslut om att fastställa projektplanen.